

Korošec.

Gospodarski in političen list za koroške Slovence.

Štev. 5.

V Celovcu, v soboto, dne 6. februarja 1909.

Leto II.

Nove volitve. - Koroški deželni zbor - razpuščen.

Vladni časopisi naznanjajo, da je koroški deželni zbor razpuščen in da se v kratkem razpišejo nove volitve. Slovenci, na delo! Več izpregovorimo v prihodnjih številkah.

O stoletnici znamenitega koroškega Slovenca.

Jutri v nedeljo, dne 7. svečana t. l., poteče sto let, odkar se je rodil v Goričah v Ziljski dolini, prav ob meji, slovenski mož, ki je ostavil za seboj nepozaben spomin, duševni junak, ki se bo ž njim ponašal Gorotan, dokler bo živel v njem še kak Slovenec. Ta odlični rojak je župnik Matija Majar Ziljski. Njegovo truplo počiva v glavnem mestu zapadnega slovanstva v Zlati Pragi, kjer je preminul dne 31. malega srpana 1892.

Matija Majar je bil goreč apostol slovenstva in slovanstva. Vzvišenih narodnih vzorov se je navzel iz spisov Kolarjevih in v občevanju z rodoljubnim Jarnikom. Zvest jim je ostal do poslednjega hipa. Ljubil je predvsem svojo lepo Ziljsko dolino. Opisal je njene šege in navade; zbiral je pesmi in pravljice — ostanke starodavnih časov. Gorel je za slovensko pesem, narodno in cerkveno, in za čistost slovenskega jezika. „Ne mešaj nalašč tujih besed med lepo slovenščino — je opominjal Majar — na pol nemško, na pol slovensko žuboriti, to je grdo in šemasto“. Da bi se razvil naš jezik in prodrl v urade, treba nam dobrih šol. V svojih številnih dopisih v razne slovenske časnike je Matija Majar poročal, kako se tapatam po Koroškem goji slovenščina v šolah. Ko bodo šole naše, tedaj

bo konec potujčevanja. Politično je deloval Majar zlasti leta 1848, vnemajoč rojake za svobodo, enakost in bratstvo. Na vso moč se je upiral tedanjemu vsenemškemu gibanju. Tedaj je bil za kaplana v Celovcu. Njegova narodna agitacija mu je nakopala prognanstvo. Nenadoma je bil premeščen na Sv. Višarje. Majar je bil tudi pozneje še politično delaven. Bil je duša koroškega slovenskega političnega društva „Trdnjave“. Na taborih je vzbujal koroške Slovence ob strani svojega prijatelja in vrstnika Andreja Einspielerja.

A Majar ni gledal samo v svoj domači kot, v svojo domačo deželo. Dvignil je kvišku svojo glavo in pogledal preko mej Slovenije, kaj delajo dragi slovanski bratje. Njegov najvišji vzor, ki je zanj delal vse svoje žive dni, je bilo: združenje vseh Slovanov na kulturnem polju. Bolelo ga je, ko je videl, kako smo Slovani, ki nas je preko 100 milijonov, razkosani, kako smo tujci med seboj. Lahko bi imeli vsi en književni jezik in v njem mogočno slovstvo. Velikanski smoter; ali Majarjeva pot do njega ni bila prava. Poskušal je narediti umetni književni jezik vseslovanski, a ni uspel. Matija Majar je pospeševal medsebojno spoznavanje Slovanov. V Moskvo je za narodopisni muzej na svoje stroške — stalo ga je 350 gld. — poslal na Zili navadna svatovska oblačila za 6 oseb: za ženina, nevesto, družico in banderarja. Prav tako je dal narediti za eno izbo pohištvo, kakršno se nahaja po domovih v Ziljski dolini. Leta 1867 je potoval v Moskvo na narodopisno razstavo. Rusi so ga sprejeli kakor svojega dragega brata.

Obširno in mnogostransko je bilo Majarjevo delovanje na slovstvenem polju. Pretesen nam je prostor, da bi predočili vse, kar je storil Matija Majar v prid in proslavo svojega naroda; zato pa prosimo slovenske razumnike na Koroškem, da v spomin rojstvene stoletnice obširneje pojasnijo v predavanjih in na društvenih shodih našim ko-

roškim rojakom pomen Matija Majarja za naš narodni razvoj.

Kakor rdeča nit se vije skozi vse Majarjeve knjige in spise živa želja, da bi bili Slovenci in Slovani složni: „Glejmo več na to, kar nas spaja, nego na to, kar nas razdvaja“, je opominjal svoje rojake v „Novicah“; v „Slavjanu“ pa je zapisal neovržno resnico: „Iz Slovencev, Hrvatov, Srbov in Bolgarov ne bo nič, ako ostanejo razdrobljeni kakor drobtine; ako se pa združijo, bodo junaški ubranili svoj jezik in narodnost.“

V Rožu je zapisal Matija Majar leta 1841 pravljico o kralju Matjažu, ki spi pod visoko goro s svojo črno vojsko. Slovenski kmetič, vozeč vino iz Ogrske, ga je videl, „Ne bo več dolgo — mu je dejal kralj Matjaž — in jaz bom vstal in potegnili svojo sablo. Mlačen veter bo zavel in dal vsem ljudem eno misel. Moji vojaki poskačejo na konje. Tedaj bo črna vojska za staro pravdo.“ Katera je tista misel, ki jo vdihne mlačen veter vsem ljudem? Matija Majar jo je zapisal:

Slovenci so si bratje in se morajo po bratovski ljubiti in združiti.

F. U. v „Braniku“.

Slovenščina pri okrajnem sodišču v Celovcu.

Kakor tat, ki kriči „primite ga!“, prav tako se nam zdi vedno kričanje Nemcev v Avstriji, da jih Slovani zatirajo in uničujejo. Vsak otrok že danes ve, da germanizacija ni le prazen strah, ampak gotovo dejstvo, ki sicer ne gre več tako lepo izpod rok, odkar se Slovani malo bolj zavedajo, ki pa vendarle še vedno dela lepe uspehe. Nemci sami priznavajo to germanizacijo, neštevilni so že spisi, ki odkrito govore o njej, javno med seboj razpravljajo o boljšem načinu germanizacije, stranke kažejo v volilnem boju na svoje germa-

PODLISTEK.

Križem po Koroški.

Spisal Ferdo Plemič.

VIII. Brnški društveni dom.

(Konec*)

„no nuč je pršou kurat ob štirih mov, pa še leč ni šou, je kuj naprej pravu do jutra. Kar ušetov**) b' ga čovak.“

Zidanje društvenega doma je, kakor videte, prevzelo vse mišljenje in dejanje naših junakov. Ni bilo se tedaj nič začuditi, če je mežnar odgovoril ženici, ki je pri njem kupila par dekagramov soli in popra, ter ga vprašala:

„Koliko pa je račun?“

„Okoli 3000 kron bo.“

Pri tem je seveda mislil na proračun nove stavbe.

Mislil je pri tem seveda zopet na streho društvenega doma.

Najsrečnejša pa sta bila oba, ko sta smela spet sama sedeti v „štibelcu“ ter delati načrte. A kako sta jih delala? Ustno izročilo, oziroma ženska klepetavost mi je tudi to izdala.

Sedela sta mežnar in Tomle pri mizi ter se gledala kmalu bolj na debelo, kmalu bolj na drobno, kakor je ravno zaplapolala sveča. In pri tej slabi razsvetljavi sta prišla vendar na jasno.

*) Konec podlistka iz „Korošca“ št. 3.

**) ušetati = uhljati.

Pred seboj na mizi sta imela razne papirje, popisane in prerisane.

In rekel je mežnar:

„Al' bo?“

In rekel je Tomle:

„Al' ne bo?“

Potem dolgo časa ni nobeden nič rekel.

In dejal je zopet mežnar:

„Hm!“

In dejal je zopet Tomle:

„Mhm!“

Potem zopet dolgo časa ni nobeden nič dejal. In na ta način sta zgotovila oba moža vse načrte, da jih bolje ni mogoče.

Da dasta svojemu dosedaj v zraku zidanemu gradišču trdno podlago, ogledala sta se po staveneme prvoturu ter sklenila slednjič postaviti društveni dom na kosu Urbanjakove njive nasproti Hojžove hiše. Tu sta naletela na prvi odpor. Hojž je rekel, da si ne bo pustil „ansihte ferpavat“, in če se bo to res zgodilo, pa čez deveto uro zvečer ne bodo smeli tamburati v novem domu. Seveda se Tomle in mežnar nista dalje menila za to prepoved, zdaj sta imela že druge in najglavnejše skrbi, in te so se vrtele krog denarnega vprašanja. Nekaj sta že obrala po vasi, sedaj pa so izšle mile prošnje v raznih časopisih. Nu, če prispevkov ravno ni deževalo, kapalo pa je venderle. Oglasili so se tudi kmetje, ta je podaril les, ta kamenje, ta apno.

Vidni znaki so se množili. Čez nekaj časa so pripeljali že prvo kamenje za zidavo v vas. Vsa Brnca je priletela na ulico, ko se je vozilo mimo hiš.

„Kaj bo, kaj bo!“ so jadikovale ženice.

„Žovt*) bo!“ so jih zafkrkovali fantje.

In vsulo se je kamenje na Urbanjakovo njivo tam konec vasi tik Štramelrovega posestva.

In potem so pripeljali apno. Kdo je bil sedaj zadovoljnejši od mežnarja in Tomla. Cela pisarna se je že ustanovila v zgodovinskem „štibelcu“. In spomladi prično zidati „društveni dom“, novo trdnjavo v slovenski Koroški.

Vem, da naša junaka ne bosta prej odnehala, dokler se ne uresničijo besede, ki jih bereš pod sveto podobo tam konec vasi, ki se glase: „Dopolnjeno je!“ Tomle in mežnar sta pač moža dejanja, marnje pa pustita drugim. Dalje prih.

Za smeh in kratek čas.

V gostilni.

Gost: „Hudirja! Tega piva ne morem piti; grenko je kakor sam pelin.“

Krčmar (razžaljen): „Le zamižite, gospod — pa pojde.“

Gost zamiži in izpije, a naposled stisne krčmarju v roko krajcar namesto desetice.

*) Žovt = vojna.

nizačne uspehe — a vendar se predrznejši prirejati shode „proti poslovanjenju“.

Začetkom zime so se Celovčani na dveh shodih razburjali zaradi veljave slovenščine pri celovških sodiščih, predvsem pri okrajnem sodišču. Na drugem shodu (sredi decembra) so posebno ostro napadali vse uradnike pri sodišču, predvsem višje, češ, da podpirajo poslovanjenje in delujejo tako proti ubogemu nemškemu ljudstvu, iz katerega so izšli. Tudi demonstracije in mačja godba niso izostale, četudi so se jih udeležili le „nobel-pouličnjaki“, trgovski sodruzniki i. t. d., ljudje, ki žive od tega kričanja: župan celovski jim je bil na čelu.

Uradna „Klagenfurter Zeitung“ je pa te dni pred kratkem prinesla članek, ki tako jasno osvetljuje celo stvar, da bo — upamo — saj za nekaj časa zavezala celovškim hajlovcem usta, če jim ne bo sploh pošla sapa. — Razburjenje bo gotovo veliko v germanskih gozdovih, da bi se dali poučiti in spametovati, na to itak ni misliti. Saj bi bila potem vsa njihova „kultura“ zastoj!

Članek prinaša kratko predzgodovino, razsodbo najvišjega sodišča, po kateri je raba slovenščine tudi pri celovškem okrajnem sodišču v navadi, potem pa natančno nalašč za ta slučaj sestavljeno statistiko, ki jo prinašamo celo.

„Imenovana razsodba deželnega sodišča kot druge inštançe“ (da mora okrajno sodišče sprejeti slovensko tožbo), se ne vjema samo z razsodbami prej imenovanih inštanč, ampak tudi z dosedanjo prakso.

Z ozirom na zadnjo trditev je natančno preiskovanje izkazalo, da je bilo vloženih pri okrajnem sodišču v Celovcu od 1. jan. 1898 do 31. dec. 1908 421 slovenskih tožb. Izmed teh jih je bilo 57 proti strankam, ki so stanovale v Celovcu. Od teh 57 ni bila nobena razen imenovane (o kateri je razsodilo deželno sodišče, da jo okrajno sodišče mora sprejeti), zavrtnjena zaradi jezikovnih ozirov. Sprejem te zadnje tožbe torej ni bila nikaka novost, pač pa bi morali tako imenovati njeno zavrtnitev.

Da bi dosedanjo prakso s popolno gotovostjo določili, smo preiskovali tudi, če je okrajno sodišče v Celovcu kdaj zavrnilo iz jezikovnih ozirov slovenske vloge v zemljiško-knjižnih in eksekucijskih zadevah. To preiskovanje, ki je zaradi velikega števila aktov vzela mnogo časa, je bilo šele pred kratkim končano in je pokazalo, da je bilo vloženih v imenovani dobi enajstih let 1042 slovenskih vlog v zemljiško-knjižnih in eksekucijskih zadevah, izmed katerih ni bila nobena iz jezikovnih ozirov zavrtnjena.

Kar se tiče jezika rešitve so bile rešene izmed slovenskih:

Krčmar: „Gospod! Zmotili ste se. Kaj pa mislite; to vendar ne gre, da bi mi plačali krajcar namesto desetice!“

Gost: „Le zamižite, pa pojde.“

Pri čevljarju.

Nek gospod kupi pri čevljarju čevlje — a naslednji dan jih prinese že nazaj, češ: „Čudno, včeraj so mi bili ti-le čevlji prav, a danes so mi preveliki.“

Čevljar: „Gotovo so si gospod sinoči noge umili.“

Iz življenja naših malih.

Mali Pepej vpraša: „Dedej, ali imate tudi vi možgane v glavi?“

Dedej: „Zakaj vprašaš to, dragec moj? Seveda je imam.“

Pepej: „Mislim sem, da imate ‚pavolo‘, ker vam iz ušes gleda.“

Sinček: „Oče, nate muho!“

Oče: „Kaj hočem z muho, dete?“

Sinček: „Napravite iz nje drugo žival.“

Oče: „Dete, tega ne more nikdo storiti.“

Sinček: „O more, more, saj so zadnjič stric materi rekli, da vi iz muhe vedno slona naredite.“

V šoli so čitali zgodbe svetega pisma. Veroučitelj pokliče Ščinkovca, naj tudi nekaj čita. Ko ta prečita stavek: „Človeku ni dobro samemu biti, ustvariti ti hočem tovaršico“ — obrne list. Po nesreči zgrabi več listov in nadaljuje o pripovedi o napravi Noetove ladje: „ki bode 300 čevljev dolga, 50 široka, 30 pa visoka. Namaži jo zunaj in znotraj s smolo...“ — Za tako tovaršico bi se zahvalili.

leta	tožb		zemlj.-knjiž. in eksekucijskih vlog	
	nemških	slovenskih	nemških	slovenskih
1898	—	26	9	76
1899	—	22	5	112
1900	—	17	7	86 ³⁾
1901	—	50	10	69
1902	—	6	7	45
1903	2	22	23	46 ³⁾
1904	6	55	99	28
1905	11	35	57	24
1906	27	29	60	42
1907	44	3	86	—
1908	84	— ¹⁾	147	1

Taka statistika je najlepši dokaz, kako se „poslovanjuje“ celovško okrajno sodišče.

¹⁾ tožba je bila pred rešitvijo zopet nazaj vzeta.

²⁾ 2 vloge nerešeni.

³⁾ 1 vloga nerešena.

Dopisi.

Prevalje. (Naši akademično izobraženi Nemci med seboj). Na tukajšnjem lovskem plesnem venčku se je dogodil slučaj, kateri je vreden, da se priobči širnemu svetu. Pretepali so se namreč — čujte in strmite! — trije inženirji in sicer leški inženir Kapra, inženirski aspirant Buchholz, mežiški inženir baron Harden in mežiški gozdar Nemeč. Vsi štirje so pristaši nemško-radikalne stranke, takozvani slovenožrci, člani „Südmarke“, „Schulvereine“ in „Freie Schule“. Nastal je prepir zategadelj, ker je inženirski aspirant Buchholz, kateri je Prusak, državlján blaženega rajha, očital zgoraj omenjenim, da so avstrijski Nemci manj vredni od Nemcev iz rajha in da so le Prusaki pristni Tevtoni. Na to je zgrabila gozdarja Nemca sveta opravičena germanska jeza tako, da je dal Prusaku eno zaušnico, in se je taisti zgrudil na tla. Na to ga zagradi Wodanov pravi sin Kapra, katerega pradedje so se že bojevali v tevtonskem gozdu zahrbtno proti Rimljanom, ga podrobno nabije in ga potem vrže na prosto. Plesni venček je bil v ogromi večini le obiskan od samih kmetov iz okolice in samo-umevno je, da ta dogodek ni naredil precej dober vtis nanje. Slišali so se klici: Pojte, pojte gledat: Gospodje se tepejo; naš inženir Kapra je tudi zraven. Vivat, akademija!

Prevalje. (Glas iz občinstva). Res škandalozno je, da se tukaj okoli cerkve ne natrosi pepel ali pesek, ker vsak obiskovalec cerkve je v nevarnosti, da si zlomi nogo. Opozorjamo odgovorne kroge, naj se ta nedostatek odstrani.

Več občanov.

Glinje. V Spodnjem Rožu imajo že tri občine svoje delavne podružnice Ciril-Methodove družbe. Lani po letu smo jo ustanovili v Borovljah, na Štefanovo v Šmarjeti in dne 31. januarja t. l. v Glinjah. To je znamenje, da se probuja med našim ljudstvom narodna zavest in širi zanimanje za šolstvo. — Ustanovni zbor podružnice za Glinje se je vršil minulo nedeljo v gostilni pri Dremlju v Glinjah. V imenu pripravljalnega odbora je gosp. Janko Ravnik otvoril zborovanje in v prisrčnih besedah pozdravil navzoče zborovalce, posebno družbinskega zastopnika, potovalnega učitelja, gosp. Bega. Iz poročila pripravljalnega odbora je bilo posneti, da je pristopilo k glinjski podružnici 53 članov, ki so plačali članarine K 171.90. Izmed teh članov je 6 ustanovnikov in 28 podpornikov, kar je za začetek vsekako zelo lepo število. Gosp. potovalni učitelj Ante Beg je na to razjasnil krivice, ki se nam godijo v šoli, v uradih in v vsem javnem življenju. Primerno je označil te krivice kot posledice naše potrpežljivosti in ponižnosti. V lepem, poljudnem govoru se je spomnil potem tudi lanskih septemberskih dogodkov in z njimi v zvezi stojičega preporoda na Slovenskem. Povdarjal je, da je od tistih dogodkov naprej tudi zanimanje za našo dično obrambno družbo vedno večje. Pomen in namen naše šolske družbe ter sredstva v dosego tega namena je razložil ob splošnem pritrjevanju navzočih zborovalcev. Na to se je izvolil sledeči odbor: predsednik: g. Jakob Jug, posestnik na Loki, njegov namestnik g. Boštjan Zablačan, posestnik v Glinjah, tajnik: g. Jos. Goričnik, posestnikov sin v Glinjah, blagajnik: g. Janko Ravnik, puškar na Trati, odbornika: gg. Šiman Fric, posestnik v Glinjah in Valentin Pacher, hišni upravitelj v Wernigovi tovarni v Borovljah in posestnikov sin v Glinjah,

računska pregledovalca: gg. Valentin Goričnik, posestnik v Glinjah in Jos. Esterl, obč. tajnik v Glinjah. Želimo, da se odbor z vso vnemo poprime delovanja v novi podružnici!

Rožek. Notarjem je pri nas imenovan dr. Robert Baumgartner, notarski substitut v Mariboru. Če ta človek razume kaj slovenski, o tem ne vemo. Ali ni bilo slovenskih proslincev?

Beljak. (Naši pravi zastopniki in zagovorniki na Koroškem!) „Freie Stimmen“ se skoraj v vsaki številki jezijo, da hodijo tudi Nemci v pisarno slovenskega advokata gosp. doktorja Müllerja. Pa čudno; bolj ko ta list v svoji onemogli jezi zmerja na svoje lastne ljudi, bolj hodijo tudi Nemci v slovenske pisarne. Gotovo vedo, da sta oba slovenska odvetnika dobra zastopnika, sicer bi ne hodili k njim, posebno ker tem Nemcem „Freie Stimmen“ celo grozijo, da jim bodo škodovala na gospodarskem polju. Na poti sta pa temu listu oba slovenska odvetnika posebno radi tega, ker se nič ne sramujeta in pred sodiščem z vsako slovensko pričjo po domače govorita. Nemški odvetniki navadno slovensko sploh nič ne znajo in svoje stranke večkrat čisto nič ne zastopijo, ali pa ravno narobe. Ravno tako ne zastopijo prič in tako gre marsikatera pravda po vodi. Če pa že kateri zna nekaj slovenskih besed, se jih sramujejo in jih rabijo samo tedaj, če jih noben nemški nacijonalec ne sliši. Pri drugih prilikah pa govorijo tudi s Slovenci, ki skoraj nič ne znajo nemško, pred sodnijo samo tako, nemško da eden drugega ne zastopi. Zato se pa večkrat zgodi, da stranka kaj drugega hoče in želi — nemški advokat pa zopet kaj drugega pripoveduje. Še slabši je, če prič ne zastopi, tem bolj, ker posebno na Koroškem tudi sodniki slovenščino preslabo zastopijo. Namesto da bi zastopnik, ki je zato plačan, da varuje stranko pričje natančno izpraševal in sodnika opozoril, da vse zapiše, pa sam nič ali pa premalo razume in mu mora včasih šele sodnik razlagati kaj stranka hoče ali pa kaj priča pravi. Zakaj tak zastopnik denar služi, se res ne ve, zato, da pri obravnavi sedi. Za sejo bi se lahko vzel tudi kak štor. Posebno mladi namestniki nemških advokatov navadno nič ne znajo slovensko in si svoj denar zaslužijo samo s sejo, da ne rečemo drugo besedo. Zaradi tega pa tudi vsak Slovenec samega sebe bije, če gre k takemu odvetniku. Zato je vsakemu Slovincu priporočati, da naj si poišče slovenskega zastopnika. Taka naša zastopnika sta na Koroškem samo samo dva. Doktor Müller in pa doktor Brejc, oba v Celovcu. Samo ta dva priporočamo mi in nobenega drugega.

Celovec. V našem nemškem gledališču imajo baje mnogo miši in so imeli te dni silen spektakel, ko je taka živalca prišla v krilo neki ženski. V nemškem gledališču v Ljubljani pa imajo strahove, ker so zmirom skoro vsi sedeži prazni!

Spodnji Rož. Na „Julfest“ v Borovljah se je vabilo pred kratkim vso spodnjo Rožno dolino. Vsi tisti, ki se kaj boljšega rajtajo, čeravno niso, ki mislijo, da so bogve kako olikani in kulturno posebno imenitni, vsi tisti so se zbrali v gostilni pri Justu, to je v tisti gostilni, kjer sedaj pod komando mladega Justa, ki je gostilno prevzel od starega, Slovencev sploh ne trpijo. V tej gostilni, kakor tudi v gostilni „Rosentalerhof“ je bilo napadenih že več Slovencev.

Kdor se tukaj zbira, je sovražnik Slovencev, in sovražniki Slovencev so bili tudi zbrani pri zadnjem „Julfestu“, čeravno so bili večinoma sinovi slovenskih staršev. Da je bil ta „Julfest“ naperjen proti Slovincem, to razume vsak, ki ni na glavo padel. „Julfest“ je nemškonacijonalna prireditve, ki se opira na šege starih Germanov. Pri teh prireditvah se pojejo pesni kakor „Die Wacht am Rhein“, ki ni naperjena samo proti Slovanom, ampak tudi proti obstoju avstrijske monarhije, in druge pesni slične vsebine. Tukaj se nabira za „Südmarko“ in nemški „Schulverein“ i. t. d., to so društva, ki delajo na to, da se germanizirajo kolikor mogoče dosti slovenskih otrok, da pridejo na slovensko zemljo nemški protestantski kmetje, v slovenske kraje nemški sodniki in uradniki in delavci, skratka, ki delajo na to, da se Slovence iz njihove zemlje stran spravi.

Žalostno je, da se še vedno najde dosti Slovencev, ki se hodijo ponujati v mesnico nasprotnikov. Še bolj žalostno je, da tukaj igra veliko vlogo dr. Maturf, sin slovenskih staršev, ki

se posebno peha za nemško moč v Borovljah. Ker je tako sovražen vsakemu Slovencu, mu tudi Slovenci vedno manj zaupajo. Kako bom jaz zaupal komu svoje zdravje in življenje, od katerega vem, da me sovraži radi mojega mišljenja. Treba bo poskrbeti v Borovljah za slovenskega zdravnika. Najbolj žalostno pa je, da hodijo na take prireditve gospodje od sodnije, posebno g. sodnik in g. avskultant. Ti gospodje naj delijo pravico vsem enako! Kako naj to verjamemo, če jih vidimo vedno v krogih naših najhujših političnih sovražnikov, dočim se nikdar ne prikažejo med Slovence!

V tem oziru se govorijo različne stvari! Mi pa pravimo: včasih vse prav pride.

Celovec. Glede vzhodne železnice, ki naj bi vezala Celovec preko Velikovca in Grebinja z Labodsko dolino, so se interesente posvetovali v nedeljo. Velikovčani so bolj za zvezo Velikovca s Sinčjo vasjo, ki leži ob progi Maribor-Celovec. Izvolili so nekak pripravljalni odsek. Celovec in dežela naj bi za predpriprave prispevala po 10.000 kron.

Iz Roža. (Zakaj nemška pevska družstva na slovenskem Koroškem nimajo obstanka.) Ako opazujemo od učiteljev snovane pevske zборе, kateri so sevede na Slovenskem „durch und durch deutsch“, ter jim pogledamo na dno, tako vidimo, da vspevajo le na videz, da so pa sicer trupla brez duha. Slovenec je pevec, rad poje in se uči, kadarkoli ima le priliko. Ker se mu pa pri domačih pevovodjih ne nudi prilika ker jih ni, poseže po ponudbah nemških in nemčurskih učiteljev in ker je blaga, potrpežljiva duša, pusti si vbijati v glavo nemške pesme, za katere nikdar ne bo imel pravega čuta. Ker se pa čut za svoj narod ne da iztrgati človeku iz srca, tudi najstrastnejšemu nemčurju ne, ostajajo nemške pesmi našim ljudem vselej tuja. One jim ne segajo v srce, zato pa pri petju takih pesmi od strani Slovencev precej zapazimo, da jim ne pridejo iz srca. Ker to odmeva v srcu, kar iz srca shaja. Kako drugače vendar doni npravna domača pesem iz slovenskih grl. Ako pogledamo v Rožno dolino, kjer je zibel npravno vbranega slovenskega petja in kjer še živi največ slovenskih pesmi in slušamo ono petje, tako se nam kar smeje srce same radosti. Kako ropota temu nasproti s trudom naučena, nikdar pa s pravim veseljem in vnetostjo peta nemška pesem. Žalibog, da slovenski narod nima učiteljev, da bi delali in čutili za narod. Učitelj ni samo vzgojitelj mladine, ampak še v večjem pomenu bi imel biti vzgojitelj ljudstva, narodni buditelj in roditelj. A, da! Mila zarja že priseva in v njenem sevu vidimo vstajati učiteljstvo, vidimo možje, kateri imajo pogum, vzlic vsemu zatiranju in psovanju stopiti na oder in z resnim obrazom, milim očesom in bistrim umom zaklicati svojim tovarišem: Učitelji, slovenski bratje! Nazaj iz noči zapeljanosti in hinavstva! Nazaj v narod, kamor slišimo, le tam zamoremo delati po resnici in pravici na podlagi pravega narodnega navdušenja v prid našega ljudstva in zadovoljenja naše vesti. Povrnimo se nazaj k našim milim bratom, sestram, tam je naš prostor, tam naša moč! Zagotovljeni smo, da bomo sprejeti z odprtimi rokami, z solznim očesom in z radostnim srcem! Sprejeti ne kod dolžniki in grešniki, ampak kot zapeljani sinovi, ki so po nasilstvu in hinavstvu, po najhujšemu pritisku padli na krivo pot, katerim pa so se v pravem času odprle oči, in kateri hočejo od zdaj podeliti vse svoje moči za svojo domovino, darovati vse za svoj narod.

Podklošter. (Nesreča.) Pri razširjevanju kolodvora v Podkloštru na Koroškem je pri razstreljanju kamenja zadel kos kamna 28. pr. m. laškega delavca Siega Felice tako nesrečno, da mu je odtrgal glavo in je ostal omenjeni delavec na licu mesta mrtev. Drugemu delavcu so prileteli trije kamni v glavo in ga težko ranili.

Celovec. Precej razširjeno tatinsko družbo zasledujejo v Celovcu. V delokrog teh uzmovičev spadajo zlasti nabiralniki po kavarnah in gostilnah v prid raznih društev.

Narodne zadeve.

Zaradi poštnih razmer na Otoku je vložil poslanec Grafenauer interpelacijo v državnem zboru. Vložil je dalje nujni predlog zaradi sankcije postave o deželnem kulturnem svetu za Ko-

roško ter nujni predlog zaradi matrik na Koroškem in Štajerskem.

Z narodnim kolkom kolekuje vsa svoja pisma in pošiljatve družba sv. Mohorja v Celovcu.

V Medgorjah so občinske volitve že tretjič razveljavljene vsled priziva Slovencev. Iz tega se razvidi, kako se morajo Slovenci na Koroškem boriti za izvrševanje državnih in deželnih postav.

Kako slovenščino govorijo nemški uradniki. Nekaj primerov, kako govore z ljudstvom uradniki, ki niso rojeni Slovenci, je navedel zadnji teden v kranjskem deželnem zboru poslanec dr. Oražen. Na primer dr. Strictus je zamenjal filijalko to je podružnica s „fijakerijo“. Grum je nahrulil nekega kmeta: „Vi ste Savo ribarili!“ Kmet ga je debelo gledal, ker ni vedel, kako da je ribaril Savo, uradnik pa je tako povedal, ker se je v nemškem glasilu: „Sie haben in der Save gefischt!“ Pri neki rabuki je dejal: „Napravite trg!“ (Machen Sie Platz!) Pri nekem žrebanju se je izrazil za nemški „Ziehen Sie das Los“ — „Vzemite žrebca iz klobuka!“ Najlepša pa je ta, da je nahrulil neko žensko, misleč nemški „Sie waren mit dem Gendarm grob“ — „Vi ste bili z žandarjem debeli!“ Ženska, poštena žena slovenskega kmeta, je užaljena jokala radi takega očitjanja. — Tako je na Kranjskem, na Štajerskem pa streljajo še večje kozle. Koliko smeja je vzbudil neki uradnik, ki je poročal, „da se baron Moscon po gozdih goni“, ker ni znal prav prestaviti: „In den Wäldern Baron Moscons wird gejagt“. To so uradniki, ki pravijo, da znajo „slovenski“ in taki ljudje naj pravilno sodijo! — Nam le slovenske sodnike!

Nemška požrtvovalnost v nacionalne namene. Na Slovenskem so po vrsti večje občine, da, celo trgi, kjer še vedno ni podružnic našega edinega vseslovenskega obrambnega društva, družbe sv. C. in M. Na Koroškem pa že skoraj ni več občine, ki bi ne imela delavne podružnice enega ali celo obeh nemških bojnih društev. Neznamenitna občina Renvice si je ustanovila nedavno podružnico „Schulvereina“, in takoj se je vpisalo 150 članov, med njimi več takih, ki so plačali 20 do 40 kron. Občina Prohl pri Mostu na Češkem ima le 51 hiš, a k novi podružnici „Schulvereina“ je pristopilo 70 članov. V Štoreh pri Celju imajo tudi tako podružnico, in dasi so prebivalci večinoma slovenski tovarniški delavci, šteje podružnica 106 članov. Ti ljudje seveda niso pristopili toliko vsled navdušenja za nemško stvar, kakor na pritisk delodajalcev. Sramotno bi bilo za vsako večjo slovensko občino, ako bi se med njenimi prebivalci ne dalo zbuditi zanimanje za naše obrambno delo.

Prečitane časopise na mejo! Koliko prečitanih časopisov se zavrže n. pr. v naših mestih Ljubljani, Celju, Trstu, Gorici i. t. d. In vendar bi lahko rodili še stoterne sadove za narodno probujo obmejnih Slovencev. Naj bi se lotilo dela katero prosvetno društvo n. pr. „Prosveta“ ali „Akademija“, ki bi izdalo oklic v naših časopisih, naj bi rodoljubi oddajali prečitane časopise v določenih trgovinah in trafikah, kjer bi se vsak petek pobrali ter odposlali v obmejne kraje. Gotovo bi se pridružila tudi naša uredništva ter prepustila nekatere časopise, ki jih dobivajo v zameno. Pisarni družbe sv. Cirila in Metoda je znan rodoljub, ki bi prevzel stroške pošiljanja. „Narodni Jednota severočeška“ je lani izdala za časopise v take namene 11.232 K. In blagodejne posledice vidimo po celem severnem Češkem.

V laseh sta si na Koroškem ljudskošolsko učiteljstvo in društvo srednješolskih učiteljev zaradi imenovanja neakademika za deželnega šolskega nadzornika za ljudske šole. Srednješolsko učiteljstvo je proti temu imenovanju protestiralo in zdaj se vrši že nad dva tedna „krvavi“ časnikarski boj med obema nasprotnima si tečajema.

Gospodarska vprašanja.

Umetna gnojila za sadno drevje.

Kmetovalci so doslej sadnemu drevju le redkokdaj gnojili, navzlic temu, da je zelo hvaležno za dobro hranitbo. Ne samo, da po primernem gnojenju drevje obilneje rodi, tudi sadje je boljše in drevesa so trpežnejša in manj občutljiva za razne bolezni. Mnogokrat sadje prezgodaj odpada, ker ima drevo premalo hrane. Če pa sadnemu drevju dobro gnojimo, tedaj lahko vsako leto dobro rodi.

Zelo je razširjeno mnenje, da mora priti po bogati sadni letini revna letina. To se sicer pogosto dogaja, ker je drevje po obilni letini opešalo in ne dobiva v zemlji več toliko hranilnih snovi, da bi moglo v prihodnjem letu zopet sadrodit. Vendar to ne sme biti vedno tako, če ni ob času cvetja neugodno vreme vplivalo in če niso živalski ali rastlinski škodljivci krivi slabi letini.

Kjer na sadjarstvo obračajo veliko pozornost, tam je znano preprosto sredstvo, ki pripomore do pridelka tudi po dobri letini, in sicer so to umetna gnojila. Drevo stoji 40, 50 ali še več let na istem prostoru in mora za svoje življenje potrebne hranilne snovi vedno iz iste zemlje jemati. Vsled tega pač zemlja mora ubožati, posebno na onih hranilnih snoveh, ki jih rastline največ potrebujejo. Najvažnejše rastlinske hranilne snovi so kali (v kajnitni in 4% kalijeve soli), fosforova kislina (v Tomasovi žlindre in superfosfatu) in dušik (v čilskem solitru). Gnojiti se torej mora s tolikimi umetnimi gnojili, da dobi zemlja vse omenjene tri hranilne snovi, ki jih damo zemlji, če gnojimo z domačim hlevskim gnojem. Samoumevno je, da je hlevski gnoj neprecenljive vrednosti; ker pa tega navadno povsod primanjkuje, so nam torej umetna gnojila edino sredstvo, da ž njimi moremo sadno drevje v zadostni meri hraniti.

Za drevo zadostuje 1 kg 40% kalijeve soli, 2 kg Tomasove žlindre ali 1½ kg superfosfata in 1 kg čilskega solitra. Prvi gnojili je najbolje potrositi jeseni ali pa sedaj, ko je čas za slična dela najpripravnější, ker sedaj ima kmetovalec najmanj dela in se ne more izgovarjati, češ, da nima časa, kar se pogosto sliši. Ali se gnoji jeseni ali spomladi, vselej se potrosi 40% kalijeve sol s Tomasovo žlindro ali s superfosfatom pomešana v okrožju okoli drevesa, kamor bje kap drevesne košnje. Tudi se v tem okrožju lahko ruša izreže ter se v jarek, 50 cm širok in 30 cm globok, potresejo gnojila, se zasujejo s prstjo in zopet pokrijejo z rušo. Polovica čilskega solitra se da konci marca ali v začetku aprila, druga polovica potem, ko je drevje odcvetelo.

Kadar drevje sadimo, je 40% kalijevo sol in Tomasovo žlindro, oziroma superfosfat, pomešati z zemljo in nasuti v jamo. Kadar nasa-jamo večje nasade, je prej, preden se zemlja globoko prekoplje, na ha enakomerno pognojiti s 400 do 500 kg 40% kalijeve soli in 1000 do 1500 kg Tomasove žlindre.

Torej večkrat, enakomerno in z različnimi snovmi se mora gnojiti kakor tudi v pravem času. Kdor se bo po teh vrsticah ravnal, tega bo marsikatero drevje jeseni z žlahtnim sadom razveselilo, ki bi mu ga drugače ne prineslo, če bi ne gnojil. Kdor ima dvoje ali več enakih dreves, stori najbolje, če eno drevo gnoji pravilno, kakor prej omenjeno, drugo pa pusti negnojeno. Eno leto se to prav lahko poskusi, in zgled bo več pomagal in bolj poučil kakor veliko besed.

M. v „Kmet.“

Limonin sok ohranimo vse leto, ako stisnemo v pripraven kozarec, ki je zgoraj ožji, ves limonin sok ene ali več limon. Tega zasujemo z zdrobljenim belim sladkorjem. Sem pridenemo tudi vse olupke ene ali več limon. To limonino konservo premešamo večkrat v tem sladkorju, da se drobni sladkorjev prah prime olupkov. To pokrijemo potem z lesenim, papirnatim ali pergamentovim pokrivalom. Ta konserva ostane vse leto dišeča in pristna in se rabi za pijače, limonado, za čaje in kot začimb k raznim omakam in polivkam.

Železne pečl prenovimo najlepše z grafitom, ki ga lahko kupimo v večjih prodajalnicah v prahu ali v kosih. Tega zmešamo z navadnim pivom, namažemo z navadno črevljarsko ščetjo (za 8 vinarjev), pustimo pol ure, da se maža posuši, potem celo peč s suho črevljarsko ščetjo zlikamo kakor črevelj in peč se sveti in je lična kakor nova. Grafit je dobro sredstvo proti rji.

Miši preženeš tudi z majhnimi koščki cunj, ki jih prej v petroleju namočimo, pa jih potlačime v mišje luknje. Miši beže pred tem smrdom.

Podgane preganjamo in jih pokončujemo s turšično moko, med katero smo namešali nastrganega prahu od navadnih žveplenk. Med to zmes denemo tudi 1/8 gipsa, drobnega kot moka. Poleg te zmesi postavimo nizko posodico s svežo vodo, da se žival tudi takoj vode napije. Mavc

se v želodcu namoči in potrdi in podgane druga za drugo pogine. Nastaviti je to zmes na več krajih, kjer je sploh čutili podganino zalego.

V gospodarskem oziru so alpski Nemci dosti na boljšem kakor smo Slovenci. Ne le ker imajo veliko več industrije, ki jih bogati, nego tudi zato, ker imajo trdnejši kmetijski stan. Malo je dežela, kjer bi bila posestva tako parcelirana in razkosana kakor na Slovenskem. Pravih kmetij je bilo vedno malo in jih je čedalje manj. Naši kmetje so povečini bajtarji, torej že bolj proletarci kakor pripadniki srednjega stanu. Tudi je slovenska kmetija nerazmerno bolj zadolžena kakor nemška. Pravzaprav je slovenska zemlja danes že last različnih denarnih zavodov in kmet dela za te zavode kakor italijanski kolon za posestnike latifundij. Pravičnost zahteva priznati, da slovenska domovina nima takih gozdov in vodnih sil kakor nemške alpske dežele in da je le deloma porabna za živinorejo v velikem slogu. Industrije tudi zaradi tega ne moremo take imeti kakor Nemci v Alpah, ker še nimamo dosti kapitala in sposobnih ljudi, ker nam manjka podjetnosti in vztrajnosti, ker smo sploh še na nižji stopnji gospodarskega razvoja kakor alpski Nemci. Lahko bi pa Nemce dohiteli in prehiteli v trgovini, ki bi nam potem sčasoma že ustvarila tudi lastno industrijo, čeprav ne bo mogla biti nikdar tako velika, kakor bo mogla postati industrija v nemških alpskih deželah. V gospodarskem oziru nas čaka torej še silno mnogo dela, da postanemo vsaj tako močni, da se bomo mogli kosati z alpskimi Nemci.

Reforma kmetijskega kredita. Dr. Grabmayr je vložil v gosposki zbornici svoječasno predlog, s katerim se vlada poziva, naj čimprej vloži v poslanski zbornici zakonski načrt za reformo kmečkega kredita. Specijalna komisija se je posvetovala o načrtu, ki ga je tozadevno sestavil predlagatelj sam, in je izdala poročilo. Glavne točke Grabmayrjevega predloga so: 1. zastavne pravice na poljskih in gozdnih posestvih se smejo ustanoviti le za neodpovedljive, v najdalje 60 letih v anuitetah odplačljive terjatve. 2. Terjatve, ki jih imajo na poljskih in gozdnih posestvih kreditni zavodi, navezani na javno polaganje računov, se imajo, če se že sedaj ne odplačujejo v anuitetah, spremeniti v anuitetne dolgove, in se imajo odplačati najdalje v 60 letih; dolžniku pa se mora dati možnost, da to dobo tudi skrajša. 3. Pri vseh prisilnih prodajah poljskih in gozdnih posestev morajo posredovati javni zavodi (deželni hipotečni zavodi) v svrhu, da očistijo posestva vseh odpovedljivih hipotek, ki se ne dajo amortizirati. 4. Deželni zakonodajni zastopi naj odločijo termine, kdaj stopi ta kreditna reforma v veljavo.

Svetovna politika.

Zaradi arogantnih nemških uradnikov na postaji v Celovcu in sploh na Koroškem so interpelirali v državnem zboru 22. t. m. poslanec Grafenauer in tovarisi. Uradniki v Celovcu, posebno neka Anderwald, se obnašajo nasproti Slovincem, ki zahtevajo vozne listke v slovenskem jeziku, naravnost odurno. Tudi skandalozne razmere glede uradništva pri železnicah na Štajerskem so se v tej interpelaciji primerno osvetlile.

200 milijonov za Bosno. Belgrajski «Mali Zurnal» poroča, da je slovansko dobrodelno društvo v Moskvi ponudilo Srbiji 200 milijonov, da ponudi Turčiji večjo odškodnino za Bosno in Hercegovino kakor Avstrija.

Na Balkanu. Mladoturski listi razglasaajo, da je razdala Avstro-Ogrska raznim turškim magnatom 55 milijonov kron, da bi omogočili sporazum med Avstrijo in Turčijo. Poročila, da je sporazum dosežen, so bila preagljena. Ako se potemtakem doseže sporazum, bo veljala Bosna Avstro-Ogrsko 110 milijonov kron.

Češki jezikovni zakon je minister Začek predložil nekaterim českim poslancem na vpogled. Ministrskemu svetu predloži baron Bienerth to

osnovo in načrt zakona o okrožnih zastopih v soboto, parlamentu pa v sredo.

Proti obtožnici zaradi veleizdaje so srbski obtoženci vložili ugovor, ki ga je sestavil znani odvetnik dr. Hinkovič. Ugovor pobija obtožnico juridično in stvarno ter ostro kritizira trditve in razloge državnega pravdnika glede na posamezne obtožence, ki jih samo pavšalno sumiči, ne da bi se za ta sumičenja navedli kakršnakoli fakta. Dr. Hinkovič pravi, da bo predsednik sodnega dvora pri obravnavi vsakemu osumljencu posebej sele moral povedati, česa ga dolže. Nadalje ironizira obtožnico, ki zatrjuje, da so obtoženi Srbi hoteli Bosno in Hercegovino iztrgati iz «edinstvene državne zveze»; ta pa je obstajala do l. 1866 in se je zvala «der deutsche Bund». Državni pravdnik torej toži Srbe, da so hoteli Bosno iztrgati iz tiste «edinstvene državne zveze», ki se ji pravi «der deutsche Bund» in ki je že l. 1866 prenehala existirati. Nadalje naglašaja, da je cirilici, ki se v obtožnici tudi proglašaja za «veleizdajstvo», z zakonom iz leta 1887, podpisanim od kralja, priznana enakopravnost z latinico. Glede Nastičevih «razkritij» naglašaja ugovor, da nimajo v stvarnem oziru nobene veljave, ker je Nastič pri vseh akcijah, ki jih je «razkril», sam sodeloval, torej bi tudi on spadal med obtožence, ako bi bila dotična «razkritja» resnična. Končno se omenja tudi «revolucionarni statut».

Raznoterosti.

Grozovit zločin. V Radešovicah na Češkem so našli predčerašnjim umorjeno hčerko delavca Novaka. Odrezan ji je bil vrat. Njenega očeta so zaprli, ker je bil na sumu, da je sam izvršil zločin. Včeraj pa je na cesti neki neznanec napadel 5letno Marijo in 3letno Boženo Smutany. Prvi je odrezal vrat, drugo pa je težko ranil. Nato je utekel v bližnji gozd. Orožništvo in vse prebivalstvo išče sedaj po gozdu zlodejca. Novaka so izpustili iz zapor.

Vellkanska zapuščina. V Lugu je nedavno umrl 94 letni milijonar dr. Gabriini, ki je zapustil nad 30 milijonov. Vlada kantona Tacina dobi na zapuščinskih pristojbinah nad 4 milijone frankov.

Bogata teta. V Njujorku je umrla nedavno v starosti 99 let Mary Pinkney, ki je zapustila blizu 400 milijonov kron. Leta 1831. sta se dva Škota, Arhibald in James Watt, naselila v Njujorku, ki je bil takrat še kmečka vas. Arhibald Watt si je izposodil od svoje pastorka Mary Pinkney 160.000 kron in v zahvalo ji je zapustil pozneje celo svoje premoženje. Še ko je stara dama živela, je dajala svojim vnukom in vnukinjam knezja darila. Vsem je kupila palače ter jih zalagala z denarjem. Ko si je eden vnukov, Komodore Pinkney zaželel ladjo, kupila mu jo je teta takoj za dva milijona ter mu nakazala še povrh 120.000 kron na leto. Pri vsej svoji darežljivosti pa je milijonarka živela sama zelo skromno.

Iznajdljivost. Nek francoski častnik je želel biti zaslišan pri kralju Henriku IV. Kralj je končno v to privolil, toda pod pogojem, da ne sme izpregovoriti pri zaslišanju več nego dve besedi. Naznačenega dne dospel častnik h kralju ter izročivši mu prošnjo za zaželjeno pokojnino, spregovoril: „Kralj, podpišite!“

Zgodovinska peresa. Na Angleškem in v Ameriki zbirajo bogatini in ljubitelji starin v velikim veseljem redka zgodovinska peresa. Pri dražbi v Londonu je bilo prodano držalo peresa, ki je z njim pisal sloveči angleški romanopisec Valter Skot svoje romane, za 180 mark, med tem ko je bilo pero, s katerim je pisal angleški minister Pitt kralju Juriju III. 1757. l. svojo prošnjo za upokojenje, prodano za 800 mark. Za pero admiral Nelsona, s katerim je pisal v jutro pred bitko na morju pri Trafalgaru, je plačal nek zbiratelj 1000 mark. Kaj redko pero se nahaja v lasti bivše francoske cesarice Evgenije. To je orlovo pero v zlatem okvirju, pokrito z demanti, ki se je bilo rabilo pri podpisu znamenite pariške pogodbe 1853. leta. Zlato pero, s katerim je knez Bismark podpisal mir v Frankobrodu, kakor tudi pero, ki je služilo k podpisu sklepnih listin ber-

linskega kongresa 1878. l. je sedaj lastnina Bismarkove rodbine.

Ruska vlada proti pljančevanju. Pred kratkim objavljena odredba ruske vlade zastopa popolnoma nova načela v upravi monopola na alkohol. Pridelovanje in prodajo žganja ima na Ruskem, kakor je znano, v rokah vlada, ki je dosedaj zmiraj le gledala, kako bi dal ta monopol državi več dobička. Nova odredba pa sloni na načelu, da naj ta monopol tudi v zdatni meri pospešuje protialkoholno gibanje. Žganje se naj prodaja le v večjih množicah in tako se naj odvrnejo od žganjepitja najubožnejši sloji, ki so dosedaj zadnje kopejko odtegnili svojim družinam in si kupili zanjo vodke. Državne žganjarne bodo skrčile prodajalni čas in vasi bodo imele pravico, da v svojem področju točenje žganja popolnoma prepovedo. Iz tega se kaže, kako blagonosno bi lahko deloval na treznost monopol na žganje, ki so ga tako dolgo izrabljali samo v fiskalne svrhe.

Koliko goveje živine je na zemlji? Neki časnikar je izračunal, koliko je goveje živine na zemlji. Po njegovi statistiki se je največ nahaja v severni Ameriki in sicer 66'86 milijonov, v Argentini 21, na Nizozemskem 1'7, na Ruskem 42'2, v vzhodni Indiji 52, v Nemčiji 19'3, na Francoskem 14'3, v Avstro-Ogrski 16, v Avstraliji 8'34, v Italiji 5, na Rumunskem 2'59, v Bulgariji 1'8, v Švici 1'4, v Kaplandiji 1'9, na Angleškem 11'7 in v Belgiji pa 1 milijon glav.

Hranilnica in posojilnica

v Borovljah

uraduje vsako nedeljo od 10. do 12. ure dopoldne v hiši št. 50.

**Vloge se obrestujejo po 4%
Izposojila se dajejo proti plačilu
4 $\frac{1}{4}$ % obrestl.** 13 52—11

Med tednom dajeta pojasnila ravnatelj posojilnice gosp. **Ludovik Borovnik** v Borovljah in tajnik gosp. **Mihael Turk** v Resnici.

Epilepsija. Kdor trpi na božjasti, krču in drugih nervoznih boleznih, zahteva naj knjigo o tem. 52-23 Dobi jo zastoj in poštne prosto v 7 **Labudovi lekarni, Frankobrod o. M.** (Privil. Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M.)

Varstvena znamka: „SIDRO“

Liniment Capsici comp.,

nadomestek za 3

sidrov - pain - expeller

je vobče priznan kot **izvratno, bolečino tolažeče in odvajalno vmetenje** pri prehlajenju i. t. d. Dobi se ga v vseh lekarnah za 80 v, K 1'40 in 2 K. Pri nakupu tega povsod priljubljenega domačega zdravila, naj se vzame le izvorne steklenice in škatle z našo varstveno znamko „sidro“, kajti potem je gotovo, da se je dobil izvorni izdelek.

Dr. Richterja lekarna pri „zlatem levu“

v Pragi
Elizabetna ulica št. 5, nova.
Razpošiljatev vsak dan.

Lovske puške

9 vseh sestav, priznano delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom priporoča 52-14

Prva borovska tovarna orožja

PETER WERNIG

c. in kr. dvorni založnik v Borovljah :: Koroško. Slovenski ceniki brezplačno in poštne prosto.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Akcijski kapital K 2.000.000.

Denarne vloge obrestujemo po

4 $\frac{1}{2}$ %

od dne vloge do dneva vzdiga.

== Kolodvorska cesta št. 27. ==

Zamenjava in eskomtuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone. Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške in ženitninske kavcije. **Eskompt in inkasso menic. :: Borzna naročila.**

Centrala v Ljubljani. Podružnica v Spiljetu.

Turške srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobiček 300.000 frankov. Na mesečno odplačevanje po K 8— za komad. 1 52—22

Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na leto. Glavni dobiček K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10— za komad.

Prodaja vseh vrst vred papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.